

Styrelsen år 2003

Ordförande	Vakant	
V ordförande	Bengt Knutsson	96 17 88
Kassör	Helene Sörensson	96 71 55
Sekreterare	Agneta Zachariasson	96 50 41
Ledamot	Gunnar Alexandersson	96 75 70
Ledamot	Eivor Olsson	96 62 43
Ledamot	Sune Segersäll	96 78 72
Suppleant	Roland Vejfors	96 76 14
Suppleant	Jan-Olof Gustavsson	96 75 44

Styrelsen Meddelar

?? Föreningens postgironr 71 19 28 - 2

- ?? **Bingolotter** finns att köpa hos **Sigges** på Hönö. **Stöd föreningen** genom att köpa era lotter där.
- ?? **Föreningens brevlåda** hänger i forskarsalen på väggen rakt fram när ni kommer in. Glöm inte att lämna era förslag, önskemål, ris och ros där.
- ?? Utflykt till Kalvsund **10 maj** färjan avgår från Öckerö kl 9:37. Egen fika medtages.
- ?? **28 juni** planerar vi (om intresse finns) att göra en fortsättning på förra årets bussresa ”**Arns fotspår**”. Kostnad: max 325 kr (inkl bussresa, guide, lunch o kaffe). Vi måste ha in era **anmälningar senast 30 april** för fortsatt planering.
Anmälan till Agneta tel.: 96 50 41 eller mail: agneta.031965041@telia.com
- ?? Föreningen står inför ett stort problem: Vi saknar ordförande. Trots valberedningens idoga arbete lyckades de inte få fram en ordförande till årsmötet. Vi hoppas nu att någon av er medlemmar känner att: **”detta är en uppgift för mig”**. Hör av er till någon av oss, telefonnummer till oss hittar ni längre upp på denna sida.

Redaktionen har ordet

Nu har han slagit till igen! Henrik Karlsson alltså. Denna gång låter han oss följa Anders Flöja från Öckerö socken och hur han upplevde sin resa med en ostindiefarare till Kina. Under resan skrev han 57 verser. I dessa beskrev han de olika platserna som passerades och även andra iakttagelser han gjorde.

Gun Jonsson är också en flitig leverantör av inlägg i vår tidning. Denna gång har hon bl.a. skrivit av ett hundraårigt dubbelbottnat brev där en försmådd fästmö skriver till sin svekfulle vän. Slutet verkar högst förbryllande. Men det finns en förklaring. Fästmön och den svekfulle var släkt på håll och hade gemensamma släktingar. Därav det ändrade tonläget, i sista stycket av brevet.

Så till datorn som vi fått tillgång till på biblioteket. Vi har valt att så noggrant som möjligt beskriva hur man kommer in på Genlines hemsida för att sedan komma vidare till husförhörslängder, födelse- och dödböcker osv. Vi är medvetna om att många inte har dator eller datorvana. Det är just därför som vi har gjort beskrivningen så detaljrik. Var inte rädda att pröva på.

Manusstopp 31 augusti 2003 Skicka in era alster till oss!

*Vi önskar er en trevlig sommar
Helge o Agneta*

Protokoll fört vid Öckeröarnas släktforskarförenings årsmöte 2003-02-22

Närvarande vid årsmötet: 38 personer

- §1 Jan Rohman hälsade alla välkomna och förklarade årsmötet öppnat.
§2 Till ordföranden för årsmötet valdes Jan Rohman.
§3 Till sekreterare för årsmötet valdes Agneta Zachariasson
§4 Till justeringsmän att jämte ordföranden justera dagens protokoll valdes Sigge Ahlberg och Bengt Knutsson
§5 Dagordningen godkändes.
§6 Frågan om årsmötets behöriga utlysande godkändes.
§7 Styrelsens verksamhetsberättelse upplästes och godkändes.
§8 Revisorernas berättelse upplästes och godkändes
§9 Ansvarsfrihet för styrelsen för det gångna verksamhetsåret beviljades.
§10 Val av ordförande i föreningen: Valberedningen har trots ihärdigt arbete inte lyckats få tag på någon ny ordförande till föreningen. Valberedningens förslag att uppdraga åt styrelsen att utse en ny ordföranden godkändes av årsmötet.
§11 Till ordinarie ledamöter i styrelsen valdes Heléne Sörensson, Gunnar Alexandersson, Bengt Knutsson, Eivor Olsson, Sune Segersäll och Agneta Zachariasson. Till suppleanter valdes Roland Vejfors och Jan-Olof Gustavsson
§12 Till revisorer omvaldes Eva Westin och Barbro Parment. Till revisorsuppleant omvaldes Anders Börjesson.
§13 Som ledamöter i valberedningen valdes Claes-Göran Sörensson (sammankallande) och Jan Nilsson, som suppleant omvaldes Gerd Ludvigsson.
§14 Styrelsens verksamhetsplan upplästes och godkändes.
§15 Fastställande av budgeten. Årsmötet beslutade att den löpande budgeten beslutas av styrelsen under året.
§16 Som firmatecknare för föreningen utsågs kassören, ordföranden och sekreteraren att var för sig teckna föreningen.
§17 Övriga ärenden som hänskjutits till årsmötet: Geline, det beslutades av årsmötet att Geline inte skall vara bokningsbart under måndagarna mellan kl 16:30-20.00 utan då skall styras av den som är ansvarig för måndagsträffarna. Bokningslista är lämnad till biblioteket, det skall fungera så att man ringer biblioteket och bokar in sig för 3-timmarspass. Helge meddelade att det i kommande nr av tidningen kommer att tas upp hela förloppet från bokning till inloggning.
§18 Ordföranden förklarade årsmötet avslutat och tackade alla för visat intresse

Vid protokollet
Agneta Zachariasson

Justeras
Jan Rohman

Justeras
Sigvard Ahlberg

Justeras
Bengt Knutsson

Verksamhetsberättelse för ÖÖSF år 2002

Styrelsen har under året bestått av:		Suppleanter	Roland Vejfors
Ordförande	Jan Rohman		Jan-Olof Gustavsson
V ordförande	Bengt Knutsson	Revisorer	Eva Westin
Kassör	Helene Sörensson		Barbro Parment,
Sekreterare	Agneta Zachariasson	Suppleant	Anders Börjesson
Ledamöter	Gunnar Alexandersson	Valberedning	C-G Sörensson (sammankallande)
	Eivor Olsson		Jan Nilsson,
	Sune Segersäll	Suppleant	Gerd Ludvigsson

Verksamheten har under året bestått av sedvanligt årsmöte, 7 st styrelsemöten

- * 14 april anordnade föreningen en kurs i Dis8.
- * 25 maj guidade Arne Johansson oss runt i det gamla Hönö Heden
- * 8 juni utflykt "I Arns fotspår"
- * 26 oktober hade vi vår sedvanliga Anbytarträff där vi även fick lyssna på Max Dockedal som talade om Geline
- * 5 november hade vi ett studiebesök på Polstjärnan
- * Vi besökte även Ostindiefararen under hösten
- * Föreningen har deltagit i projektet "Namn åt de döda", Rolf, Anna-Stina, Barbro o Agneta håller på att renskriva dödböckerna åren 1947 – 1970. Detta skall så småningom resultera i en ny "Dödskiva"
- * Arbetet med renskrivningen av C4 har börjat

Medlemsantalet har stigit till 102 medlemmar, 14 nya under året.

Årsavgiften har varit 100 kr för enskild medlem och 150 för familj.

Böcker och disketter finns i lager till ett saluvärde av ca 2000 kr

Inköpt under året: CD-skivor: Paleografi
Soldatskivan 1+2
Sveriges Befolkning 1970
Hallands vigselregister

Verksamhetsplan för år 2003

Vi kommer även i år att fortsätta med:

Måndagsträffar vår och höst med någon ansvarig för varje måndag.

Anordna ett antal träffar med spännande föreläsare och utflykter, varav minst en anbytarträff. Hör gärna av er med förslag.

Knyta kontakter med andra forskare i andra föreningar.

Vi skall fortsätta med arbetena "Namn åt de döda" och renskrivningen av C4 för att kunna färdigställa en söklista i den.

Fortsätta med renskrivning/tolkning husförhör, mantalslängder, bouppteckningar och inflyttningslängder. Vi önskar att ni anmäler intresse att vara med, anmäl er till Rolf.

Att fortsätta ge ut medlemstidningen 2 gånger per år

Att fortsätta sälja bingolotter

Styrelsen

Ekonomisk berättelse för Öckeröarnas släktforskarförening

1/1 2002 – 31/12 2002

Inkomster		Utgifter	
Medlemsavgifter	9 450,00	Tryckningskostnader	4 675,00
Försäljning	620,00	Microkort, Cd, Böcker	3 633,00
Bingolotto	22 209,00	Trycksaker, kont.material	2 141,00
Bidrag, gåva	2 000,00	Blommor, konfektyr	540,00
Ränta	108,65	Medlemsavgifter	734,00
Lotteri	2 000,00	Kaffebröd	1 476,00
		Föredrag, Guide	6 366,00
		Kontoavgift	400,00
		Försäkring	1 000,00
Summa inkomster	36 387,65	Summa utgifter	18 284,50
Årets överskott	18 103,15		

Tillgångar 2002-12-31

Behållning från 2001		65 269,94
Årets överskott		18 103,15
Behållning till 2003		
Postgirot	71 832,59	pg 71 19 28 – 2
Kontant	11 540,50	83 373,09
Behållning på pg 429 52 41 – 6 (Konto för Bingolotto)		2 005,00

*Heléne Sörensson**Eva Westin**Barbro Parment**Kassör**Revisor**Revisor*Revisionsberättelse för år 2002

Undertecknade revisorer för Öckeröarnas släktforskarförening har granskat räkenskaperna för 2002 och funnit att de är förda mycket väl. Samtliga utgifter och inkomster är styrkta med verifikationer. Därför föreslår vi att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för det gångna räkenskapsårets förvaltning.

Öckerö 28 januari 2003

*Eva Westin**Barbro Parment*

Årsmötet

På årsmötet bestämdes den nya styrelsens utseende så som framgår av första sidan av medlemsbladet. Tyvärr gick det inte att på mötet få fram en ny ordförande i stället för Jan Rohman, som avtackades med blommor och applåder. Styrelsen fick i uppdrag att försöka få tag i någon under det kommande året. Protokoll från mötet finner ni på sidan 4.

Efter årsmötet och kaffepaus berättade Björn Lippold från Centrala soldatregistret i Skövde om soldatyrket. Ett mycket underhållande föredrag kryddat med historier om soldatens vardag.

När indelningsverket startade på 1680-talet bestämdes att varje landskap skulle ställa upp med 1200 man fördelade på åtta kompanier med 150 man i varje. För att rekrytera en soldat skulle det finnas två till tre gårdar dvs. en rote. Rotehållaren hade att tillse att detta efterlevdes. Det var också han som bestämde om den sökande var så pass fysiskt stark som krävdes. Soldaten skulle ha ett torp 4x8 m med en bit mark i anslutning till torpet. Eftersom den bördigaste marken oftast redan var upptagen så fick kanske soldaten nöja sig med vad som fanns att erbjuda. Båtsmännen var organiserade på samma sätt. Många valde att bli soldat i stället för att bli dräng på någon gård. Med tiden fick också soldatyrket en högre status. Han skulle vara gift, om inte hade han tre månader på sig att skaffa sig en hustru. Soldaterna fick speciella soldatnamn, namn som oftast följde med torpet såsom Rask, Glad, Wass, Sträng osv. Soldathustrun som blev änka fick söka sig en ny bostad, en kanske inte så lätt uppgift. Hon kunde också gifta om sig med den nya soldaten som skulle tillträda torpet. Lippold berättade en sann historia om en soldathustru som blivit änka två gånger och gifte om sig en tredje gång. Kruxet var bara att en dag dök de båda soldaterna som man trodde var döda upp. En hade blivit sjuk och den andre hade försvunnit på annat sätt. Vad göra? Hon hade fått två barn vardera med de två första soldaterna. Men det löste sig. Hon behöll den förste. De andra två fann sig tydligen i detta, gifte om sig och bosatte sig i de närliggande torpen så de blev grannar. Det finns inget i domböckerna som visar att det skulle ha förekommit någon missämja dem emellan. År 1901 övergick indelningsverket till att bestå av en värnpliktsarme. I vårt arkiv finns soldatregistret på CD-skiva.

Ansvariga släktforskare på måndagarna år 2003

Dat.	Namn	Tel.	Dat.	Namn	Tel.
13-jan	Jan Rohman	968899	01-sep	A-S Wettesten	968797
20-jan	Rolf Nilsson	967032	08-sep	Jan Rohman	968899
27-jan	A-S Wettesten	968797	15-sep	Britta Österberg	965064
03-feb	Sune Segersäll	967872	22-sep	C-G Sörensson	969338
10-feb	Heléne Sörensson	967155	29-sep	Rolf Nilsson	967032

17-feb	Björn Bergman	968565	06-okt	Björn Bergman	968565
24-feb	Rolf Nilsson	967032	13-okt	Agneta Zachariasson	965041
03-mar	Britta Österberg	965064	20-okt	Heléne Sörensson	967155
10-mar	Agneta Zachariasson	965041	27-okt	J-Y Linderhav	968860
17-mar	C-G Sörensson	969338	03-nov	Sune Segersäll	967872
24-mar	J-Y Linderhav	968860	10-nov	Bengt Knutsson	961788
31-mar	Barbro Parment	967873	17-nov	Britta Österberg	965064
07-apr	Eva Westin	967074	24-nov	Jan Rohman	968899
14-apr	A-S Wettsten	968797	01-dec	Barbro Parment	967873

Musik och släktforskning

Av Henrik Karlsson

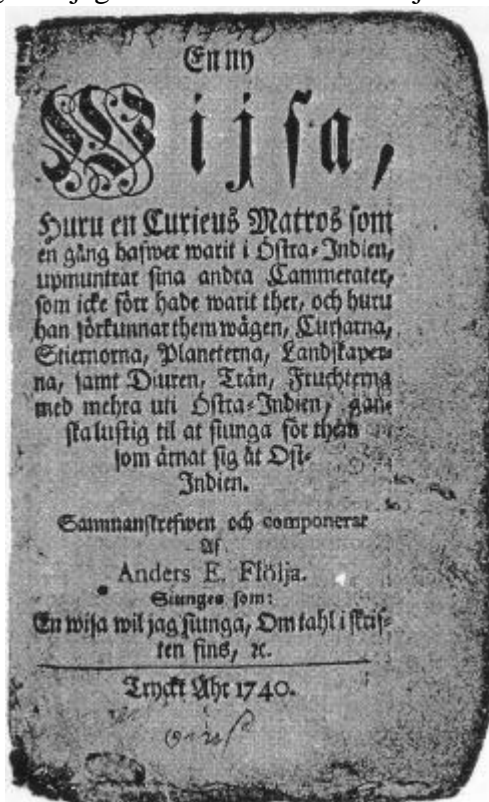
Släktforskning kan liknas vid att lägga pussel. Varje bit bidrar till helheten. Ibland kan en bit tyckas obetydlig, men kan tillsammans med andra ge lösningen på ett problem. Ibland kan en bit sökas utanför det område där man brukar hålla sig. Kan t.ex. musik bidra till släktforskning? I det följande skall jag redogöra för vad man med tur kan hitta där och hur man på oväntade vägar kan få kännedom om gäckande förfäder.

En kväll i juli 2001 gick jag till Societetsparken i Varberg, som inte ligger långt från mitt hus, för att lyssna på den musik som spelas varje kväll under semesterperioden. Just den kvällen var det min gamle klasskamrat Malte Krooks band KAL som spelade och sjöng. Bl.a. sjöng de gamla sjömansvisor. Det hela uppskattades mycket av de många åhörarna. Efteråt sökte jag upp Malte och pratade en stund. Han berättade då att han börjat släktforska. I min bok "Havet var vårt liv" hade han upptäckt ett namn som han kände igen från sina visor. Det var båtsmannen Anders Eriksson Flöja.

Mellan sonen Gabriels födelse 1719 på Kalven och Anders död 1744 hos sonen på Hälsö var hans öden okända. Men Malte sade: "Jag vet var han höll hus då!"

Jag fick nu veta att Anders Flöja var matros på det ostindiska fartyget Stockholm, vilket mellan december 1737 och juli 1739 gjorde en resa till Kanton i Kina och tillbaka. Efteråt skrev Anders en visa, "Kom lustig Camerater", om resan. Den publicerades första gången 1740. Anders Flöjas visa innehöll ursprungligen

57 strofer och kom ut som skillingtryck i nio upplagor till 1802. Den anses vederhäftig vad gäller fakta, med en färgrik beskrivning av resrutten, fjärran länder och navigation. Visan kompletterar de mera kända berättelserna av skeppspräster Wallenberg och Osbeck, vilka skrevs senare. Flöja skrev inte bara en sjömansvisa, utan även den svenska versionen av visan "Till Österland vill jag fara". Den finns nu, liksom "Kom lustig Camerater", hos

Öckeröörnas släkt-forskarförening.

Vår matros hade tydligen en diktarådra. Det skulle man av övriga källor inte förvänta sig av en båtsman med anknytning till Öckerö socken. Vem känner till någon mer sådan på 1700-talet? Malte berättade att han hämtat sin visa av Anders Flöja från en bok om sjömansvisor ("Sjömansvisor", red. Monica Lantz). Jag har nu lånat hem och läst den. I boken skildras sjömanslivet i poetisk form. Det innebär att vissa detaljer överdrivs och förvrängs, men andra detaljer är verkliga och ger ytterligare en dimension till våra förfäders liv. Det var mycket vanligt att man sjöng visor medan man seglade för att få mer energi att hala i rep och för att få en ökad sammanhållning ombord. Sånger om förlisningar förevigade människor och fartyg som förolyckades. Andan och

innehållet i visorna ger en bild av sjömännens och deras familjers glädjeämnen och sorger. Denna och andra böcker om sjömansvisor och andra visor (t.ex. om lotsar) är väl värda att studera för att berika kunskapen om den tid de handlar om.

Jag har nu fått hem en kopia av originalet och skrivit rent visan med modern stil. Ursprungligen användes den tyska stilen, vilken med den tidens tryckteknik och överföring via mikrofilm och xeroxkopiering gör tolkningen av vissa delar svår. Dessutom försvåras läsningen av diktarens poetiska frihet att ändra på ord för rimmets och rytmens skull, liksom att det rör sig om ålderdomliga begrepp inom sjöfart och geografi. Med reservation för någon Iten feltolkning lämnas här nu en utskrift av visan i sin helhet.

Kom lustig Camerater / Kom lustig med oss
 nij / Wi mötas på Paraten i morgon
 kläckan tij / Kom med oss Jonas Holm /
 Så tar wi oss en hyra / På skeppet Stad Stock-
 helm.

2. Ingen lides på köhlen / Som hyras wil
 för man / Som ei kan gå til drillen / Och taga roor
 i hand / Men är det en bra karl / Så kan han det
 nog lära / För'n resan ändat är.

3. När Syd-Ost begynnar kylla / Och Lotzen är
 ombord / Och så Merssegel fylla / Så går en man
 til Roor / I Herrans Jesu namn / Directe ut
 om buskär / Far wäl o Fädersland.

4. Wi går genom Kattegatten / Directe för en
 slår / Så får wi Pater Noster / Alt om wår styre-
 bord / Cursen är Nord Nord Wäst / At wi passera
 Skagen / Som mången man har qwäst.

5. Så ändra wi wår kosa / När Skagen är förbi
 / Så får wi Linders Nosa / I Wäster til at sij /
 Den må wi run förbi / Wår Herre Gud oss lotza /
 Nu och i allan tid.

6. Förbi the bergen höga / Som kallas Lanners
 Näs / Der får wi Nordsjön plöga / Förutan löf
 och gräs / Så stäfwen emot Norr / De Norska
 klippor höga Har wi om styrebord.

7. Den Skotska kusten grymma / Wi hafwa om
 bakhord / De fuhla Mahle strömmar / Som sträc-
 ker sig i Norr / Wi lemna i sitt stånd / Den breda
 Kattenosa / Hon lycktar Skottars land.

8. Far wäl du lilla Skottland Med tina många
 Öor /

Öor / Om wi går Norr om Hetland / Det råder
 wår Commandeur / Doch kan man komma fram /
 Mellan Skottland och Hetland / At nog en breder
 gång.

9. Far wäl du kalla Hetland / Fuhld och Faler-
 hill / Samt Ifeland och Fåhild / Och sniddu Häcken-
 ställ / Runna och så Wärd / Nu komma wi på
 Rynden / Den stora Wäster sidn.

10. All bannor och all swertömi Skal icke brukas
 här / Ingen lides om borde / Som Guds förgäten
 är / At han i hwarje stund / Med eder och med ban-
 nor / Misbrukar så sin mund.

11. Wi surra wåra ankar / Och drellar med
 wår roor / Wi föra wåra tankar / Til Gud i
 högden bet / Det stora Ocean / Det har wi nu för
 stäfwen / I Herrans Jesu namn.

12. Eurepa berg och dahlar / Wi stundar oss ifrån
 Wår Styreman utphalar Nu sina saker små / Sitt
 krumma Keyßgewähr Han sätter öfwer nosan / Och
 ser hwarid Skotan är.

13. Han har legg och linia / På Inventarium /
 Ther til quadranter sina / Sitt Astrolabium / Grad-
 stäcken är och god / Intil wi kalkas linien / Och Dick
 Canari fet.

14. Han har och Kort och Passar / Solglas som
 äro god / Så och Pågle Compasser / Pålschalen
 är ett fot / Han har der på förstånd / Om wår Com-
 pass han liuger / Så corrigerar han.

15. Sin Dicklinas af Solen Han söker klockan
 tolf / Distantiica från Polen / Der strifwer han ett
 well / En Söder Dicklinas / Alderat han til hög-
 de / Och älter sedan tras.

16. Summan han swartaberat / Från nitties
 complement / Resten han presenterat / Den högd:en
 pre-

Kom lustig Camerater

A.E. Flöja 1740

1. Kom lustig Camerater
 Kom lustig med oss nij
 Wi mötas på Paraten
 I morgon kläckan tij
 Kom med oss Jonas Holm
 Så tar wi oss en hyra
 På skeppet Stad Stockholm.

2. Ingen lides på köhlen
 Som hyras wil för man
 Som ei kan gå til drillen
 Och taga roor i hand
 Men är det en bra karl
 Så kan han det nog lära
 För'n resan ändat är.

3. När Syd-Ost begynnar kylla
 Och Lotzen är ombord
 Och så Merssegel fylla
 Så går en man til Roor

I Herrans Jesu namn
 Directe ut om buskär
 Far wäl o Fädersland.

4. Wi går genom Kattegatten
 Directe för en slår
 Så får wi Pater Noster
 Alt om wår styrebord

Cursen är Nord Nord Wäst
 At wi passera Skagen
 Som mången man har qwäst.

5. Så ändra wi wår kosa
 När Skagen är förbi
 Så får wi Linders Nosa
 I Wäster til at sij
 Den må wi run förbi
 Wår Herre Gud oss lotza
 Nu och i allan tid

6. Förbi the bergen höga
 Som kallas Lanners Näs
 Der får wi Nordsjön plöga
 Förutan löf och gräs
 Så stäfwen emot Norr
 De Norska klippor höga
 Har wi om styrebord.

7. Den Skotska kusten grymma
 Wi hafwa om bakhord
 De fuhla Mahle strömmar
 Som sträcker sig i Norr
 Wi lemna i sitt stånd
 Den breda Kattenosa
 Hon lycktar Skottars land.

8. Far wäl du lilla Skottland
 Med tina många Öor
 Om wi går Norr om Hetland
 Det råder wår Commandeur

Doch kan man komma fram
Mellan Skotland och Hetland
Är nog en breder gång.

9. Far wäl du kalla Hetland
Fuhlö och Faiierhil
Samt Iseland och Fährö
Och sniöda Häckenfiäll
Runna och så Barrö
Nu komma wi på Rymden
Den stora Wäster siön.

10. All bannor och all swordom
Skal icke brukas här
Ingen lides om borde
Som Guds förgäten är
At han i hwarje stund
Med eder och med bannor
Missbrukar så sin mund.

11. Wi surra våra anckar
och drellar med vårt roor
Wi föra våra tanckar
Til Gud i högden bor
Det stora Ocean
Det har wi nu för stäfwen
I Herrans Jesu namn.

12. Europa berg och dahlar
Wi skyndar oss ifrå
Wår Styreman uthalar
Nu sina saker små
Sitt krumma Kryssgewähr
Han sätter öfwer nosan
Och ser hwad klockan är.

13. Han har logg och linia
På Inventarium
Ther til qvadranter fina
Sitt Astrolabium
Gradstäcken är ock god
Intil wi nalkas Linien
Och Pick Canari fot.

14. Han har ock Kort och Passar
Solglas som äro god
Så ock Pägler Compasser
Pläischalen är ett fot
Han har der på förstånd
Om wår Compass han liuger
Så corrigerar han.

15. Sin Dicklinas af Solen
Han söker klockan tolf
Distancien från Polen
Der skrifwer han ett noll
En Söder Diclinas
Adderar han til högde(n)
Och låter sedan dras.

16. Summan han subtraherar
Från nittios compliment
Resten han presenterar
Den högden pertinent
Så har han Poli högd
Med Söder Diclinatie
Och är så der med nögd.

17. Solen benorden Linien
Så är det icke så
Den Diclinas wi finnen
Skal då från högden gå
Sedan från nittio rätt
Han resten subtraherar
På förbemelte sätt.

18. Han skiuter stora Hunden
Cyrus en stierna stor
Är sexton Grader bunden
Söd om wår Eqvator
Fiorton minuter mehr
Så giör han ock med Rigel
Ett lustigt plaiser.

19. Castor som Polux broder
War födde af en Mor
De wachta uppå Polen
De wachtar två i Norr
En mäcka dryg distantz
Der från til Orionen
Och wågen sin Balantz.

20. Den Jungfru täck och blider
Som axet har i hand
Hon kommer på de tider
Til wår Meridian
Och uti högden bor
Nio Grader en halfwer
Besiden Eqvator.

21. Om någer det åstundar
Hwar som rätt Linian är
Den förste af tre Kungar
Han fölier henne när
Som kallas Fregge Råck
Har du den i Zeniten
Så är detta alt nog.

22. Den täcka Venus snälla
I morgonråden bor
Påminner Botz-Gesäller
At giöra bön och Chor
O Gud bewara oss
Från de Orcaner grymma
Och så från Abrälhos.

23. Den röda Martis snälla
Är Aftonstierna wår
Hon synes mäst om qwäller
Uppå hwart annat åhr

Hon oss påminna skal
En aftonbön at giöra
När dagen lycktas all.

24. Wil du Planeter känna
Så achta grant uppå
De flamma ei och bränna
Som de Fixstiernor små
Så kännas de nu bäst
Saturnus är den högsta
Och Månen går oss näst.

25. Wi måste något lära
På denna resan stor
Och kosten ei förtära
Som råtter aller koor
Ty frågan den är fri
I sådana tilfällen
Om hon är höfwelig.

26. Det kan ock så tilbära
När wi kommer igen
At Kungen wil oss ähra
För widt befarne män
GUD han bewara wäl
Så bedie wi i bönen
Både morgon och qwäll.

27. Wi måst ei längre titta
På Himlens Firmament
Wår Styreman i hytta
Med Sinus Compliment
Alt efter sitt behag
Han tar sin Instrumenter
Och kommer förr en dag.

28. Först skiuter han åth Solen
Och sätter så en Prick
Sen räknar han från Polen
Och kallar det Bestick
För högden Fyratijo tre
Och fyrtijo mihl benorden
De Capo Finstere.

29. Söden och Söd til Wästen
Wi hålla nu uppå
At wi för hela resten
Madera kan uppnå
Och med en Södergång
Emellan Teneriffa
Och så Canari gång.

30. Det kan ock så tilbära
Det faller icke så
At wi stora Madera
För strömmen kan upgå
Så går wi Wäster om
Och lemna Landserotta
Uti sitt förra rum.

31. Der möter oss Passaten
Som faller contra nos
Och följer oss grassatum
In emot Abrolhos
Är en Nord Ost Passat
Och seglar up Capverde
Der dag så lång som natt.
32. Från Capo Cap de Verde
Söd Ost de Ostens gång
Til des Söd West Passaten
Han tager oss i famn
Sen stäfwen i en Söd
Til des Wäster Passaten
Han gör med oss ombytt.
33. Wi ändra tå vår Cosa
Och seglar en Söd Ost
Tils Tavel berges Nosa
Den synes i Nord Ost
En Österlige led
Til sex och trettio Grader
På Söderlige bredd.
34. Goda förhoppings udden
Cap det goda Hopp
Der blåser såsom pucken
Och reser hafwet opp
Som mången säja wet
På trettio fyra Grader
Och Söderliga bredd.
35. På sex och trettio Grader
När Capo är förbi
Skal Österliga seglas
Uti så långan tid
Wäl åtta hundra mihl
Så får wi land van Endracht
Ho detta weta wil.
36. På siu och tiugu Grader
Och Söderliga bredd
Der få wi landet Endracht
I Norden til at sij
Om der sig händer så
At winden och så strömmen
Ei håller oss der frå.
37. När landet Endracht släpper
På tiugu Graders bredd
Ligger der Trials klippor
Som mången gör förtret
På Söder Poli högd
Om någon thessa råkar
Så blir han oförnögd.
38. När tusend mihl passerat
Från Cap de goda Hopp
Så blir wi transporterat
Direct Strat Sunda op.
- Men går wi bättre Sör
Det står i hans behage
Vår goda Commandeur.
39. Besiden landet Endracht
Är en perikel gång
För bänckar och för klippor
Til några hundra mång
Der brukar wi vårt loo
Wäl sex och flera mihlar
Om någon wil mig tro.
40. Det fuhla Mouson blåser
Och gör oss stor bravat
Levanter och Travater
De dundra dag och natt
Begynner först uppå
November och December
De Winter Månad två.
41. Vår Cosa wi begynna
På sex och trettio Grad
Och oss alt Söd Ost skynda
Til fyratijonde Grad
Uppå den Södra bredd
Den Cursen bättre Nordlig
Som jag det säja wet.
42. De många Kungariken
Som finnes på den ort
Den kan jag ei beskrifwa
Uti en summa kort
Den Stora Moguls land
Är sextio dyngs seglasie
Som jag det säja kan.
43. Sumatra och Surasia
En stor widlöftighet
Bantam och Magdagaschar
Är mycket lång och bred
Det stora Aracan
Malbara och Bengala
Som äro hedna land.
44. Celebes Coromandel
Der växer mycket Ris
Der brukas en stor handel
Alt för en billig pris
Arak och Indigo
Den Helgedom de hafwa
Det är en hwiter Koo.
45. De Elephanter dryga
Som der i landen går
De är fem alnar höga
Och hafwa stora låhr
Kan bära femton man
Det såg jag i Bengala
Och så i Arakan.
46. Persia och China
- Med stora Riket Siham
Japan och Tartaria
Der bor den stora Cham
Guina kom iglöm
Der bor de Hottentotter
Är lik de trolen grym.
47. En Million af Eyland
Jag nog upräkna kan
Förutan lilla Ceilan
Är stor som Engeland
Formosa lika så
Som ligger under China
Tijt wi nu ärnar gå.
48. The swarta Crocodiller
Som menniskian förtär
De Tigerdiuren willa
Som intet bättre är
Så ock de Leijon starck
Som lurar uppå folcket
I skogar och i marck.
49. Rinoceres den bruna
Han sliper sina horn
Så ock de willa hundar
Samt med den snälla Lo
De Babianer stor
Så ock de snöda Drakar
Som uti skogen bor.
50. Den Cobrakabel ormen
Som dödar mången man
Den snöda Scorpionen
Som är i samma land
Så ock de Tusendben
Samt med de stora ormar
Som sluka folcken in.
51. Der Cocus bommar prålar
Och gör en himmel grön
För Solens heta strålar
Är det en skugga skiön
Det är en ädel bom
För kläder och för föda
Så ock för läkedom.
52. Och de Muskåtebommar
Som uppå Bantham stå
De bära Muskåte blommor
Alt kommer der ifrå
Neglikor och Canel
Pissang och Calibaster
Och mera godt der til.
53. Jag må ock ei förglömma
Den dyra ädla spis
Som alla land berömma
Som wi här kallar Riis
En himmelsk gåfwa stor

Som växer i de landen Der Hedningarna bor.	Som jag ei nämna kan Jakan och Bizlipuzli Den fierde det är Skam	Gud wille dem uplysa Som så förblindat är.
54.Ei kan min penn´ beskrifwa Guds goda gåfwor all Som han har täcks dem gifwa Ymnogdt i tusend tahl Dock känna de ei han Utan det alt tilskrifwa Sin grymma Afgud Rahm.	Amok och andra fler Är gjorde utaf gypsen Och bakat utaf leer.	57.Gud fägne Commandeuren Hwar redeliga siäl Som fahr på denna kiöhlen Det gå dem altid wäl Gud fägne en och hwar Det önskar Anders Flöija Som Versen skrifwit har.
55.De har ock flera Gudar	56.Gudi ske pris och ähra För sin barmhertighet Som gjorde oss den ähra At wi har bättre wet Wi också bedia här	

Kommentarer strof för strof:

1.*Paraten* har jag inte lyckats förklara. *Jonas Holm* kan vara en uppdiktad person för att få ett rim till Stockholm, men kanske han är identisk med styrmannen Johan Holm (död mellan 1755 och 1759), vilken nämns i Västra Hisings dombok 1759 som panthavare av frälsehemmanet Bur i Torslanda socken. Fartyget *Stockholm* gjorde en av Ostindiska kompaniets första resor, sannolikt den fjärde. Det gick sedan under utanför Shetlandsöarna (1745).

2.*Drillen* är styrinrättningen med rodet och möjligen en beteckning för hela styrplatsen.

5.*Linders nosa* (*Liners Näs* i strof 6) är Lindesnes, den sydligaste spetsen på Norge, en känd navigationspunkt för alla sjöfarande på den tiden.

7.*Mahle strömmar* är inte helt säkra. Placeringen i visan tyder på att de skall finnas utanför Skottland. Malte har emellertid en bättre förklaring, som jag här lämnar, delvis ordagrant. Att det skrivs med inledande versal behöver inte betyda att det är ett egennamn. I stället kan det syfta på de ökända strömmar som finns utanför norska kusten och som sträcker sig uppåt Lofoten. Ordet "malströmmar" betecknar en "vattenvirvel i trånga havssund orsakad av motgående strömmar". Här citerar Malte "Främmande ord", Prisma. *Kattenosa* är en försvenskning av det skotska området längst i nordost, vilket heter Caithness.

8.*Hetland* var det normala sättet att skriva Shetland.

9.*Fuhlö* och *Faierhil* är öarna Foula och Fair Island som man måste hålla undan för i farleden söder om Shetlandsöarna.

10.*Häckenfjäll* är vulkanen Hekla på Island. *Runna* och *Barrö* är öarna Rhum och Barra i farleden sydost om Hebriderna. Det kan betyda att man gick skyddat i den långa farleden innanför Västra Hebriderna.

12.*Kryssgewähr* kan vara glasögon enligt ett antagande i boken. Ordet finns inte med i SAOL. Malte har dock hittat en annan förklaring i "Sång under segel" (Sigurd Sternvall, Albert Bonniers

förlag, 1935). I denna bok finns en kortare variant av "Kom lustig camerater" med annan melodi, "Kom lustigt, mina bröder". Som förklaring står där efter visan: "Kryssgeväret som omnämnes i sista versen är ett av de gamla observationsinstrumenten av trä, som var i bruk under 1700-talet".

13.*Astrolabium* var ett instrument att mäta himlakropparnas höjd över horisonten med.

Pick Canari måste vara vulkanen Teide på Teneriffa. Den kallas Pico de Teide och syns väl först av allt, när man närmar sig Kanarieöarna till sjöss.

14.*Pägle Compasser* är pejlkompasser, som används att ta ut bäringar med. *Pläischalen* är svårt att tyda. Enligt visboken kan det vara ett korrigeringsinstrument till kompassen.

15.*Dicklinas* är avvikelse från en kurs (deklinasjon).

16.*Compliment* är den vinkel som utfyller en given vinkel till 90 grader (cosinus). Se även 27.

17.*Benorden* betyder antagligen norr om. Se även nedan (20). *Linien* var ett vanligt uttryck för ekvatorn.

18-24.*Cyrus* betyder väl Sirius. I dessa strofer nämns flera andra stjärnbilder; Stora hunden, Rigel, Castor och Pollux, Orion, Vågen och Jungfrun. *Trekungar* och "*Fregge Räck*" har jag inte lyckats klara ut. Av planeterna är det bara *Martis* (23) som är svår att förstå. Både Venus och Merkurius kan vara antingen morgon- eller aftonstjärna. Merkurius syns med långa mellanrum, vilket stämmer med visan, men det är ju mars som är den röda planeten, och den heter martis på latin. *Plaiser* måste vara inlånat från franskan, plaisir=nöje.

20.*Besiden* är vid en första anblick svår att förklara. Kan det vara ett sjömansord med en blandning av engelska och svenska, kanske holländska? I så fall kunde det betyda "vid sidan om" eller "förbi". Mera sannolikt betyder det "söder om". Jag har fått fram detta genom likheten i konstruktionen med det ovan nämnda "benorden". Se även 39.

22.*Chor* betyder korum, andaktsstund till havs eller i det militära.

28.*Capo Finstere* är Cabo de Finisterre, Spaniens nordvästligaste hörn, som man passerar efter Biscayabukten. Finisterre betyder ordagrant jordens slut (jmf Land's End i England).

29.*Canari gång* måste vara passagen väster om Gran Canaria, även om förf. sedan i strof 30 nämner

"Landserotta"=Lanzarote. Det var samma väg som Friedericus Rex Sueciae tog ett par år innan.

31.*Contra nos* är latin för "mot oss". *Grassatum* är ett egendomligt ord. Möjligen står det "graffatum". Bokstäverna s och f är mycket lika i den här stilen, men s passar bäst: Grassatim betyder enligt SAOL kringströva på gatorna under stöj och glam (användes i fråga om studenter). Kan stämma med betydelsen här. *Abrolhos* är ett ovanligt ord, men går att hitta i en världsatlas. Det är en ögrupp utanför Brasiliens kust norr om Rio de Janeiro. Vad har detta med en ostindieresa att göra? Jo, det var så att man efter att ha passerat Afrikas västra utskjutande del måste segla mot sydväst ner mot Brasiliens kust för att fånga upp Passaden till Godahoppsudden.

35.*Endracht* har varit omöjligt att finna som namn på en ö. Ordet är klart holländskt och måste avse en ö eller ögrupp på vägen mellan Godahoppsudden och Sundasundet, närmast det senare, och norr om kursen. Det finns i alla fall inte i vanliga nutida kartor eller uppslagsverk. Öarna Amsterdams och St Pauli passerades av ostindiefararen Friedericus Rex Sueciae ett par år tidigare, men de ligger inte ens halvvägs mellan Godahoppsudden och Sundasundet och mycket längre söderut (på cirka 37 grader sydlig bredd), så att de måste ha siktats i söder och inte i norr. Vi kanske ändå kan få hjälp av dagboken från ovannämnda fartyg. Låt oss se vad vi kan finna! Först den 5 augusti från 24.40 grader: "...wi ej woro långt ifrån landet Nova Hollandia kallad, som hafwer åtskillige utom sig swåra klippor och sand-reflar". Dagen därefter passerades Stenbockens vändkrets på 23.30 grader. Den 8 augusti på 19.25 grader: "...passerade några klippor som liggia utföre Nya Holland, fast wi dem ej blefwo warse, ej heller fingo grund medelst lodande". Med ganska stor säkerhet var detta samma plats, varför vi nu har fått veta läget och att Nya Holland och Endracht sannolikt var identiska. Vi får nog också räkna in Trials klippor i detta område (37). *Mihl* kan betyda landmil, samma som nu. Det stämmer då med avståndet mellan Godahoppsudden och Sundasundet. Se även 38.

37. *Trials klippor*: Här gäller samma som för landet Endracht ovan, men det är inte lika typiskt holländskt.

38.*Strat Sunda* är Strait Sonda, Sundasundet, sundet mellan Sumatra och Java, som man oftast passerade på väg upp mot Kina.

39.*Perikel*=farlig (jmf spanskans peligoso). Denna strof borde kanske komma före 38.

40.*Levanter* och *Travater* är något egendomliga ord. Levanten brukar betyda främre Asien, särskilt Turkiet, men kan också betyda östanvind. Kanske det används så här i överförd bemärkelse, även om man nu på fartyget är långt öster om ursprunget för denna östanvind. Kan ju stämma med betydelsen här att dundra dag och natt.

42.*Stora Moguls* land är Indien.

43.*Surasia* är inte helt klart. Man kan hitta liknande ord i atlasen; Surat i Indien, Suran i Vietnam och Surabaya på Java. Jag håller på Surat i Indien. *Bantam* är nuvarande Banten på Java vid Sundasundet. *Magdagaschar* borde inte vara svårt att härleda, eftersom förf. blandar och ger utan någon strikt ordning. Snarlikt och närmare Sundasundet är annars Makassar på Celebes. *Aracan* (nu Arakan) är Burmas västkust, *Malbara* (nu Malabar) Indiens västkust, och *Bengala* (Bengalen) området kring Bengaliska viken.

44.*Coromandel* bör stå med ett komma efter ön Celebes i Indonesien, då dessa inte hör ihop. Det avser Indiens ostkust. *Arak* är arrakskryddan, som var mycket efterfrågad och användes i bl.a. punsch. *Indigo* användes t.ex. för att färga tyg blått med (fortfarande i bl.a. jeans).

46.*Siham* är det gamla namnet för Thailand. *Tartaria* kan betyda Ryssland. *Cham* borde inte hänföras till de närmast uppräknade länderna, om det är samma som Kama, en Indisk kärleksgud. *Guina* kan vara Guinea på Afrikas västkust, även om hottentotterna egentligen levde längre söderut. Möjligen avser det Nya Guinea, där papuanerna kan ha förväxlats med hottentotter.

47.*Eyland* bör betyda öland och skrivs så för att rimma med *Ceylan*=Ceylon, nuvarande Sri Lanka.

49.*Rinoceres*=noshörning (jmf eng.rhinoceros).

52.*Pissang* eller pisang kallade man bananer då.

54-55.De olika gudarna kan delvis härledas. *Rahm* bör vara Rama, en inkarnation av den indiska Vishnu och *Jakan* bör vara Jagannath, ett av flera namn på guden Vishnu. *Skam* är möjligen Skanda, en indisk krigsgud. Bizlipuzli och Amok har jag gått bet på.

Jag skall här våga mig på en liten analys av Anders Eriksson Flöjas diktarkonst. Att han skulle ha varit med på resan är väl säkert enligt tidsangivelser och försättsblad till dikthäftet (se bild sid 6). När han levde hade det annars gått flera resor till Ostindien, så att han hade kunnat läsa hur det gick till på en resa utan att själv vara med. En av resorna (den tredje) beskrevs i en dagbok av Bengt Montan, skeppspräst på "Friedericus Rex Sueciae". Detta fartyg var ute 1735-36, och där var Obf Sörensson på Björkö Ryd med (Per Nordtmans ene måg).

Flöjas visa utelämnar helt vistelsen i Kanton i Kina. Reseskildringen slutar egentligen redan med strof 41 mitt i Indiska oceanen på väg mot Sundasundet.

Han lägger i stället stor vikt vid navigation, stjärnbilder, vindar, djur, växter och geografi, i många fall utan direkt samband med resrutten, som en allmän uppräknings av vad han vet om världen. På så sätt är den väl inte den bästa reseskildringen. I dagboken från Friedericus Rex Sueciae skildras den fortsatta resan upp till Kanton, liksom befolkningen på väg dit och de kinesiska handelsmännen som kom ombord. Flöjas visa har ändå sitt värde som en skildring av vissa delar av en av de första ostindiefärderna med svenska skepp. Den ger en inblick i tidens kunskap och tänkesätt och har en direkt anknytning till Öckerö socken genom författaren själv.

Poesin kan väl synas amatörmässig och ojämn, men är konsekvent uppbyggd med sju verser i varje strof och med rim på varannan rad (utom den åttonde som "fattas"). Rimmen är både bundna och fria. Flöja kan ändra på orden så att de rimmar (strof 3; *kylla*), men han kan också använda orden som de är, så att det bara blir fonetiska rim (strof 14; *god* och *fot*). Några till synes felaktiga rim kan vara riktiga om man tar hänsyn till den tidens uttal och dialekt, t.ex. i strof 2 "karl"="kär"(hårt k), strof 6 "norr"="nor" och strof 7 "stånd"="stann" och

"land"="lann". Läsaren kan säkert hitta fler sådana ställen.

Ofta blir det en rytm i stroforna, som gör dem möjliga att sjunga, men ibland måste betoningen ändras för rytmens skull (strof 2; *Ingen lides på kiöhlen*). Flöja verkar inte alltid lyckas helt (strof 4; *Wi går genom Kattegatten*, där det är en stavelse för mycket, även om Malte säger att det går bra, om man tar "Wi går" som en upptakt, och lägger betoningen på "ge" i "genom"). Dock är vissa strofer mycket bra (t.ex. 5, 12 och 45, och den första och sista rent mästerliga).

Man har tonsatt dikten enligt "En visa vill jag sjunga, om tal i skriften finns". Jag hänvisar till noterna för den som är musikalisk. Han har sjungit den många gånger och säger att melodin inte liknar någon nu känd. Hela visan tar enligt Malte cirka 15 minuter att sjunga, varför den oftast kortas av. Den är lättsjungen och fin och bidrar till att höja värdet av visan ännu mer. Kanske Anders Flöja också var musikalisk och sjöng och spelade på krogarna i Göteborg, innan han flyttade ut till Hälsö. Där blev han säkert en intressant person med sin bakgrund som ostindiefarare.

Några biografiska kommentarer om båtsmannen skall till sist ges här. Han uppges vid dödsfallet 1744 2/6 ha varit 71 år gammal. Åldern anges så exakt, att man kan tro att han var född i Öckerö eller Torslanda socken. Som jag skrev i min bok skulle namnet Flöja kunna betyda att han kom från Flögen i Solberg, men det kan hända att han tog sitt namn efter ordet "flögen" som betydde "vimpeln". Det kan bli svårt att reda ut vilket. Mellan 1719 och 1744 kan Anders ha bott i Haga i nuvarande Göteborg, eftersom sonen Gabriel kom därifrån vid sitt giftermål 1743 27/2. Anders ålder förefaller ha varit något hög vid ostindieresan, 64 år. Det är väl ändå ingen omöjlighet. Genom sonen Gabriel har Anders Flöja gett upphov till många förr och nu levande ättlingar på öarna och annorstädes, bl.a. Utter-Anders på Rörö och Gottfrid Börjesson på Hönö Heden. Se bifogade översikt över de äldsta generationerna. (Efter "Twenne Nya Andeliga Wisor")

Henrik Karlsson, nov 2002

Brev från Malte Krook, Öckerö 2002 27/5
Havet var vårt liv, Henrik Karlsson, eget förlag, 1995
Något om Svenska ostindiska kompaniet, Henrik Karlsson, maskinskrift 1983
Svenska akademiens ordlista
Nationalencyklopedin
Nordisk familjebok, äldre upplaga

Twenne nya Andeliga Wisor

Then förra

Huru then andeliga Bruden,
Then heliga Christeliga Kyrkan
Frögdar sig i Andanom öfwer Fräl-
saren och Brudgumman Chri-
sto, utdragen af then hel-
ga Skrift,

kan sjungas som: Jag är en främling bland (er)

Tryckt i ÖREBRO, År 1768.

1. Til Österland wil jag fara,
Ther bor aldra kärasten min,
Öfwer berg och djupa dalar,
Alt under så grönan en Lind.

2. Alt för min kärastas hydda,
Ther står två trån så grön,
Som altid äro bepryddas,
Med frukter som lukta så skön.

3. The grönskas båd´ winter
och sommar,
I lundenom ther the stå,
Thet ena bär
MuskotteBlommor,
Thet andra har Neglikor uppå.

4. Ther är ock en Hage
planterad;
Efter et högt förstånd,
Med trä och örter förmerad,
Som jag ej beskrifwa kan.

5. Jag måste ock icke
förlömma,
Then sköna Christalle flod,
The lefwande wattuströmmar,
Som fuktat the träernas rot.

6. I medio af then Hage,
Ther står en lifsens Bom,
Bär tolf slags fruckter å rade,
Och löfwet är läkedom.

7. Thess fruckter är som
lustgårdars,
Beprydat med härliga lucht,
Med Nardus, Saffran och
Calmus,
Som gifwa en härligan lucht.

8. Ther står ock hälsobrunnen,
En lefwande kjälla klar,
Hwars like icke är funnen,
Som Salomo skrifwit thet har.

9. Min själ tu gör tig redo,
Then samma vägen at gå,
Öfwer berg och torra hedar,
För´n natten faller oss på.

10. Jag sökte om natten långa,
Alt om then mörka qwäll,
I sängena min then trånga,
Then älskat har min själ.

11. Jag sökte af alt mitt sinne,
Och fant honom icke ther,
Hwar skal jag honom nu finna,
Som min själ hafwer så kär.

12. Jag drog nu på mina kläder,
Och stod up af min säng,
Jag sökte på gator och gränder,
Och fant honom icke igen.

13. Uti et sådant tilfälle,
Som jag nu sökte få,
Mig funno the Wächtare snälle,

Som kring om stadenom gå.

14. Hör mig I Wächtere-
Männer,
Som mig nu möten här,
Har I icke sedt then wännen,
Som min själ hafwer så kär.

15. Jag gick dock litet längre,
Alt om then mörka qväll,
Ther fant jag then som fagnar
Och älskat har min själ.

16. Jag fattade honom med
gamman,
Och förde honom med mig
fram,
Uti min moders kammar,
Och wille ej släppa honom.

17. Min wän är röder och
hwiter,
Utkårad bland tusend i tal,
Som morgonrådnans strimmor,
Och Månen i Ajalons dal.

18. En Lilja mellan bergen,
Ett blomster i Saron fin,
Han satte mig på sitt hierta,
Såsom en Signetes-ring.

19. Herren, Herren har gifwit,
En lärдан tungo mig,
At jag wet med them tröttom,
At tala I rättom tid.

20. Han väcker mig hwar
morgon,
Han väcker örat så,
At jag kan utan sorgen,
Hans ord så wäl förstå.

21. Huru lustig äro the fötter,
På bergen beboda fred,
Förkunna tina rätter
Pred(ika t)ina salighet.

22. En dag i tinom gårdom,
Är bättre än tusende år,
För oss här neder på jorden,
I Psalmen skrifwit står.

22. Han frälste min själ ifrån
döden
Mina fötter ifrån fall,
Min ögon från tårar i nöden,
Thess GUD jag prisa skal.

24. Han lärde mig genom
Propheten
Förstå sitt lifsens ord,
En kraft til saligheten,
Får hwar och en som tror.

25. Han hafwer mig förärat,
En bok och til mig sändt,
Then jag skal dagelig lära,
Thet Nya Testament.

26. Then boken skal jag wörda,

Såsom ett Lilium,
Hon lättar mig lagsens börda,
Thet helga Evangelium.

27. Han hölt mig under riset,
Och i Kors-Stolen så,
At jag skulle b(lifwa) wiser,
Och hans ord rätt förstå.

28. Han hafwer mig inskrifwit,
Mitt namn står i hans bok,
Sin lag i hiertat gifwit,
När som jag dopet tog.

Tom sida

Familj 1

Anders Eriksson Flöja, född 1673., död 1744 2/6 på Hälsö, Öckerö sn (O). Sjöman, poet i Göteborg, Haga sfs (O).

- Kan ha kommit från Flögen i Solberga sn, där namnen Erik och Anders var representerade under rätt tid på 1600-talet.
- Kan ha varit bror till Olof Eriksson på Österöd i Torslanda sn, då denne var fadder vid Gabriels födelse.
- Nämns först på Kalve Tånge 1719-20 (mtl) och sedan inte förrän vid dödsfallet 1744.
- Under åren däremellan (1737-39) varit med på en resa till Ostindien med skeppet Stockholm. Publicerade 1740 en dikt, en s.k. loggboksvisa, om resan. Översatte även psalmen "Till Österland vill jag fara" till svenska.
- Hustrun okänd. Övriga faddrar 1719 kom från Björkö Västergård, men det har inte gått att få fram samband med Anders eller hustrun.

Barn utan känd moder:

Gabriel Andersson, född 1719 19/2, se familj 2

Familj 2

Gabriel Andersson (från familj 1), född 1719 19/2 på Tången, Kalven, Öckerö sn (O) död 1771 9/6 på Hälsö, Öckerö sn (O).

- Anges vid giftermålet 1743 vara hemmahörande i Haga (i Göteborg).
- Död av lungdot. Bouppteckning 1771 2/10. Hade då barnen Anders, Erik och Britta.

Gift 1743 27/2 i Öckerö sn (O) med

Anna Toresdotter, född 1720 26/11 på Hälsö, Öckerö sn (O), död 1765 8/10 på Hälsö Öckerö sn (O).

- Man hade också ett dödfött barn 1755 18/5
- Död efter att ha legat i ett år med "magesiuika och upkastning".

Gift 1766 28/12 i Öckerö sn (O) med

Britta Andersdotter Hedström

- Anges vid vigseln ("Britta Hedström") komma från Masthugget i Göteborg.
- Nämns som fadder 1768 ("Börta Hedström"), men kan inte återfinnas i mtl efter makens död 1771.
- Kallas vid makens bouppteckning Börta Andersdotter. Ej återfunnen i Öckerö sockens dödbok.

Barn i första giften:

Erik Gabrielsson född 1743 14/12 på Hälsö, Öckerö sn (O), död 1759 12/11 på Hälsö, Öckerö sn (O)

Anders Gabrielsson, född 1747 13/7 på Hälsö, Öckerö sn (O)

- Gift 1773 28/12 till Bovik

Britta Gabrielsdotter född 1750 23/6, se familj 3

Olof Gabrielsson född 1753 23/8 på Hälsö, Öckerö sn (O), död 1754 23/5 på Hälsö, Öckerö sn (O)

Erik Gabrielsson född 1761 22/4 på Hälsö, Öckerö sn (O)

- Gift 1785 6/2 till Nolö.

Familj 3

Britta Gabrielsdotter (från fam 2), född 1750 23/6 på Hälsö, Öckerö sn (O), död 1822 2/11 på Hälsö, Öckerö sn

- Död av ålderdom

Gift 1770 16/12 i Öckerö sn (O) med

Anders Olsson född 1750 27/1 på Heden, Hönö, Öckerö sn (O), död 1818 1/11 på Hälsö, Öckerö sn (O)

- Död av ålderdom

Barn:

Gabriel Andersson född 1771 27/10 på Hälsö, Öckerö sn (O), död 1773 24/8 på Hälsö, Öckerö sn (O)

Gabriel Andersson född 1774 9/6 på Hälsö, Öckerö sn (O), död 1796 10/6 på Hälsö, Öckerö sn (O)

- Ogift
- Drunknade med två andra i öppen sjö utanför Marstrand

Anna Katarina Andersdotter född 1777 3/3 på Hälsö, Öckerö sn (O)

- Gift på Hälsö med I) Claes Larsson och II) Erik Andersson

Torger Andersson född 1779 13/11 på Hälsö, Öckerö sn (O)

- Gift på Knippla med Pernilla Johannesdotter. Anfader till Utter-Anders

Elin Andersdotter född 1782 12/6 på Hälsö, Öckerö sn (O) död 1782 15/10 på Hälsö, Öckerö sn (O)

Elisabet Andersdotter född 1784 10/6 på Hälsö, Öckerö sn (O)

- Gift på Hälsö med Olof Pettersson

Olaus Andersson född 1787 27/5 på Hälsö, Öckerö sn (O), död 1789 17/9 på Hälsö, Öckerö sn (O)

Olena Andersdotter född 1792 6/4 på Hälsö, Öckerö sn (O) död 1861 3/6 på Heden, Hönö, Öckerö sn (O)

- Att Olena var från Hälsö framgår bl.a. av vigselboken och hfl 1855-61.
- Bou finns 1861 12/7.

Olaus Andersson född 1795 8/5 på Hälsö, Öckerö sn (O)

- Gift på Hälsö med Olena Paulsdotter.

Henrik Karlsson

Ett ”fynd” i samband med släktforskning

Insänt av Gun Jonsson

Samuel Toft föddes 1822 i Lycke, blev soldat och senare utnämnd till korpral med nr 49 vid Bohusläns Regemente. Han fick först en son U Ä när han var 20 år gammal. Gifte sig sedan och fick sju barn till. Ett av dessa var Maria, som blev min mormors mor.

Samuel hade två söner som också blev soldater, och enligt den tidens sed fick dessa olika efternamn. Detta ställde till det för mig när jag som barn hörde mormor berätta om sin släkt. Ingen talade då om, att systemet med namn va så invecklat. Hon talade om ”morbror Ström” och ”morbror Åhman”. Hur skulle man kunna ana att dessa egentligen hette Samuelsson?

Detta skall alltså handla om morbror Ström. När jag i mitten av 90-talet började med att registrera min släkt och kom underfund med hur allt hängde ihop, så försökte jag få fram fotografier på dessa min mormors morbröder. Lyckades också med några, men så återstod **Anders Johan Ström**. Av en händelse talade vi med den person i Torsby som har hand om kyrkogården. Vi frågade om det fanns någon notering om Samuel Toft, han var men det att son A J Ström (text på stenen: *Här Hwilar A J Ström och hans maka*), och att han hade en fosterson vars familj skötte den graven. Vi fick också namnet på denne fosterson, Christian Hagman.

om var skulle begravd, det gjorde inte. Han berättade Samuels fanns där,

Då plötsligt trillade allt på plats! Christian och hans familj var ofta på besök hos min mormor och morfar. Nu förstod jag varför. De var ju som ”kusiner”. Ofta hade jag undrat hur de hade varit bekant. Som barn

ifrågasatte han ju inte sådant, man accepterade tingens ordning.

Åter till fotografierna! Nu tog jag kontakt med Christian Hagmans äldsta son Arvids änka, Helga. Hon berättade, att visst hade hon foto på A J och jag var välkommen dit. Det fanns ett foto i tavelformat av A J i uniform t o m Detta foto fick jag behålla, ”det är ju ni som är släkt med honom”. Sedan kommer det allra roligaste! Fick även träffa Christians barnbarn och i det sammanhanget låna en bok om byn Bedsten i Ytterby. Vid genomgången av den upptäckte jag att vi var släkt med Helga. Varken vår familj eller deras hade en aning om detta innan. **Helgas morfars mor, Charlotta, var syster till Johanna, som fick en dotter Malina, som i sin tur blev mor till Anders Johan Ström.**

Sådant här går att intresset för släktforskning aldrig avtar. Det är bara att ”ösa” ur källorna.

A J Ström

Han alltså och nr 15 för Ytterby. köpte gård i Torsby. Elemina dotter. inga

barn, men hade alltså fostersonen Christian, född 1882, som tog över gården i Dotorp när A J Ström dog. År 1915 köpte Christian Hagman en gård i Lefstad, Torsby. Denna övertogs senare av äldste sonen Arvid, gift med Helga, född Rydén.

blev soldat korpral Vena i Senare han en Dotorp i Gift med Anders- Han fick egna

På följande två sidor följer A J Ströms och Helga Rydéns släktavlor.

Tom sida

Tom sida

Avskrift av ett drygt 100 år gammalt brev

Insänt av Gun Jonsson

Göteborg den 27 i 2 (omkring 1895)

Min tillförne varande vän,
Härmed sammanskrifver jag några rader för att öfversända till dig, men icke sker det med den förtroliga och vänskapsfulla andan som det tillförne varit. Jag måste beklagligtvis erkänna att mitt uppriktiga hjerta inte längre kan fördölja sin smärta emot en otrogen vän. Jag anser mig nu inte mera kunna lita på dig ty jag har för länge sedan erfarit dina falska och bedrägliga förhållanden emot mig som trodde dig vara så uppriktig och trogen, men Gud som lönar allt, Han belönar äfven så väl falskhet som trohet, och var du öfvertygad, att innan din lefnadssol går neder du nog får belöning för allt det förakt och all den faskhet du visat mig.

Ja narraktig och obehaglig är den som är egenkär då han söker att sjelf lägga i dagen sina behag ty han är likväl den som först vissnar och förfaller; och härmed må det vara huru det vill ty Herren som är en domare öfver allt, Han känner alla förhållanden bäst; men eftersom du har en annan vän, som har fångat ditt flyktiga hjerta i sin snara och eftersom kärleken oss emellan är förkolnad så måste den äfven nå sitt slut.

Jag säger dig därför nu, att jag aldrig i min lefnadstid mera kommer att uppofra min vänskap och mitt förtroende till dig, som är så svekfull.

Lef nu lyckligare och förnöjdare med en annan vän, som på samma sätt kan underhålla med fåfängt tal och lögn, lika som du gjort med mig, men jag vill ändå inte önska dig något ondt, måtte du erhålla en dygdig maka, men se till att du visar denna bättre trohet än du visat mig.

Min skrifvelse afslutar jag med dessa sanningsenliga ord:

Att goda löften har jag fått
som aldrig i fullbordan gått
Men nu kom falskheten i dagen
Att jag evigt är bedragen.

Ja, aldrig jag kunde tro och tänka
att falskheten varit så stor
hos en vän den mitt hjerta jag skänkte
hvilken dagligen gör mig oro.

Nu får ni hälsa Manda i Husa att hon snart kommer ned och står fadder för den nya faster Torin, de har icke varit till vårt sen Lars Henry blef född någon utaf dem, ej håller vi har varit där, för om någon af oss barn kommer dit står Mina innanför dörren och talar med oss. Nu är Henry 4 månader och vi har alltid varit där om Julen och di har varit hos oss.

Härmed får jag tala om för eder att vi har en god hälsa allesammans och pappa trivves godt i sin plats, nu är det längesedan vi talt vid någon af eder, nu skulle det vara roligt att få veta hur ni mår.

Var god och hälsa farmora, så vill Oskar att ni skall hälsa morbror och moster.

Nu får jag sluta min skrifning för denna gång med en kär hälsning från oss till eder alla.

Tecknad t vänligen af en ung och välment hand

Augusta Eleonora Westeberg

Anders Johan Härmanson, tillhanda finner du skrifvaren så skrif t tillbaka med det första, så får jag veta om mina enfaldiga rader faller i en god jord.

Med facit i hand idag kan berättas att den "svekfulle" Anders gifte sig med sin nya vän och fick två söner. Hustrun dog i samband med andra barnets födelse. Guds straff?? Man kan undra. Anders förblev

sedan ensam resten av sitt liv. Sönerna blev båda gifta så småningom, men fick inga ättlingar.

Gun
Jonsson
Anbytarträffen med

GENLINE
Av Helge Svensson

Den 27/10 2002 besökte Max Dockedal och Fredrik Forsell oss och talade om och demonstrerade Genline. Genline AB, som det nu heter, startade för ett tiotal år sen i Jämtland. Det kunde då ses som ett glesbygdsproblem då det vara miltals till till bibliotek etc där man kunde lämna in sina beställningar av mikrokort eller kunna läsa i SVARs pärmar. Vi i vår förening har ju inte riktigt haft dom problemen.

Det var då som man kom på att det skulle vara behändigare att kunna sitta vid sin dator och studera vad som finns på mikrokorten. Det var då som Genline AB startade. Genline köper sitt material från Riksarkivet dvs allt det som vi nu har i våra pärmar, husförhörslängder, födelse- och död-böcker osv Man kan köpa abonnemang till priser som finns angivna i Genlines hemsida. Problemet för närvarande är att inte alla län ännu finns tillgängliga. (Göteborgs och Bohus län finns)

Genline räknar med att man år 2004 skall vara rikstäckande. Man måste vara medlem för att kunna köpa ett abonnemang (i medlemslistan hittar ni ert medlemsnr i vår förening, det skall uppges när man anmäler sig). Ingen medlemsavgift.

E-mail: info@genline.se, web: www.genline.se
Abonnemang går att köpa via datorn och man får omedelbart tillgång till Genline. Ca 20 medlemmar var närvarande på mötet och intresset var stort

Kommentarer:

Hur kommer det då att gå för SVAR i och med att efterfrågan på mikrokort minskar? Svårt att säga. Behovet av att kunna sitta vid datorn och släktforska, eller att som vi gör nu, gå till biblioteket och använda läsapparaterna, är naturligtvis individuellt. Genline ser naturligtvis helst att varje medlem köper abonnemang. Är man en mycket intresserad släktforskare som tillbringar mycket tid med forskning så är naturligtvis Genline bra. Har man också bredband så blir ju inte kostnaden så stor. Men för många som inte har så stora krav och som inte har någon dator, så är det nog för oss här på Öckeröarna mikrokorten fortfarande ett alternativ att räkna med. Många skulle nog sakna stunderna vid läsapparaten på biblioteket.

Vad som har hänt sedan mötet i oktober förra året är att föreningen nu har fått tillgång till en dator i forskarsalen på biblioteket. På den kommer man in på Genlines hemsida och får då tillgång till det material i form av mikrokorten med husförhörslängder, födelse och dödböcker osv som man hittills kan se på Genline. Vilka län som är klart framgår av hemsidan.

Hur använder jag nya datorn med Genline ?

Eftersom det är många medlemmar som inte har dator eller har datorvana, så beskriver vi här så utförligt som praktiskt möjligt hur man bokar in sig och hur man sedan kommer in på Genline.

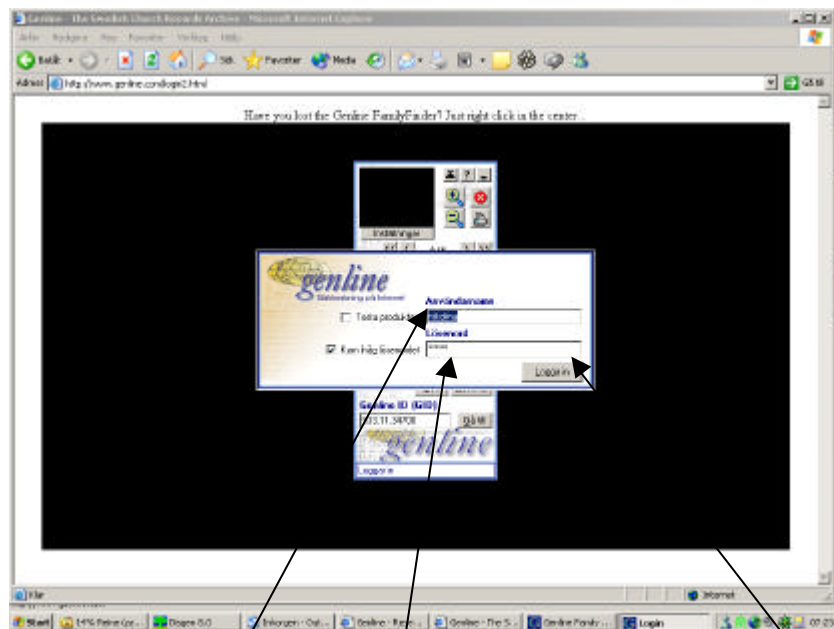
1. Inbokning kan ske per telefon eller direkt på biblioteket. Uppge namn och hur länge du vill boka. Max trettimmarspass. Det går naturligtvis också att använda datorn direkt, är den bara ledig. Datorn får endast användas av

medlemmarna i föreningen. Om du inte vet lösenordet till datorn får du veta det vid bokningen. Föreningens hemliga lösenord (för att logga in till Genline) finns redan i datorn, det behöver du inte tänka på. Enda tiden som inte är bokningsbar är måndagar är 16:30-20, då skall den styras av den som är ansvarig för måndagsträffarna.

2. Du får nu en nyckel till skåpet under bänken där datorn står. Lås upp dörren. Sätt på strömmen, det är den röda knappen ovanför dörren. Tryck sedan på den blå knappen på datorn. Tryck sedan

på knappen nere i högra hörnet på skärmen, den börjar då lysa.

3. Nu kommer en ruta fram. Där står det **Power on Password**. Nu skriver du in lösenordet. Tryck på **Enter**.
4. Rutan fylls nu av en djurfigur och en ruta där man anger nätverkslösenordet. Där skriver du in lösenordet igen och klickar **OK**
5. På nästa sida dubbelklickar du på **Genlines Hemsida**.
6. Då kommer hemsidan fram. Här kan du bland annat se vilka län som finns klara. Här letar du rätt på **Logga in** och klickar där.

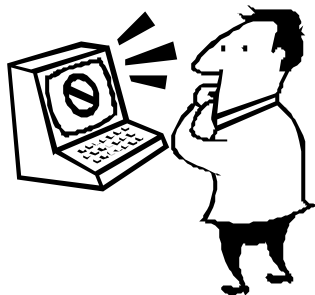

Ändra **inget** i rutorna Användarnamn o Lösenord utan tryck **endast på knappen Logga in**

7. Nu kommer ytterligare en ruta fram där du endast klickar **Logga in**. Inget mera. (Se bild ovan)
8. Nu ser du en ruta som kallas **Family Finder**. Vad dom olika tecknen betyder som syns här ser du om du klickar på ?-tecknet. Här gäller det att söka sig fram. Det går att skriva ut sidor.
9. Det kan tyckas vara lite komplicerat att komma in på Genline men efter ett par gånger kan du det. Ta gärna med någon första gången som redan kan eller kom på måndagsträffen.

10. Att avsluta. Ta bort det som finns på skärmen. Klicka start, avsluta, stäng av datorn. Skärmen släcks.

11. Tryck på den lysande knappen i nedre högra hörnet på skärmen. Den slocknar. Den blå knappen på datorn behöver du **inte** trycka på. Stäng strömmen, den röda knappen ovanför dörren. Lås dörren och lämna tillbaka nyckeln.

Tack Lasse!

Ett hjärtligt tack till Lasse som under flera år sålt bingolotter för vår förening i sin affär Norgårdens Grönsaker. Det är mycket tack vare lottförsäljningen som vår ekonomi är såpass bra som den är. Och detta har Lasse bidragit till. Vi hoppas på fortsatt kontakt med honom.

Studiebesök på Polstjärnan

Under hösten gjordes ett besök på Polstjärnan. Det är ett arkiv mest för industrier och är *mycket* omfattande. Statens Järnvägars arkiv finns där liksom Nohab, myndigheter t.ex. tullen, arkiv för sjöfart, sjömän för att bara nämna några. För den som forskar i liknande områden är Polstjärnan en riktig guldgruva

I vårt medlemsblad nr 2 2001 frågade vi om någon visste var namnet Kröckle kyrka har kommit ifrån. Susanne Gullberg, som håller på med ett projektarbete vid Öckerö komvux om ortnamnen i Öckerö kommun, vet svaret. Enligt ortsnamnsprofessor Hjalmar Lindroth så är ordet *kyrka* ett gammalt bohuslänskt ord för *grotta*. Enligt samma källa betyder *kröcklö* krökt, krokig eller skrynklig.

Olle Krycker

Nyligen fick Hönö Hembygdsförening tillbaka ett band inspelat på ett möte för 25 år sedan. Av någon anledning hade bandet hamnat hos Lars Ölmedal på Rörö. Han hittade det i sina gömmor och tyckte det var dags att lämna det tillbaka. På bandet sjunger bland andra Olle Krycker 1891-1984. I "Visor i töstmörkret" står det att han var född på Hönö. Han var fiskare under större delen av sitt liv, men han var också

vägarbetare. Olle kunde många visor utantill även om de hade 20-25 verser. Olle sjöng nog hela sitt liv. Med dryga 90 år på nacken var han med vid Viscirkeln och sjöng sina visor. Vi tackar Lars Ölmedal för omtänksamheten.

Görans Foto

Johan på Hall

Johan åkte med sin 50 fots fiskebåt Carnegie till Amerika för att fiska. Men det gick inte så bra. Så efter många äventyr var han hemma igen efter ett par år en erfarenhet rikare

Barbro Alexandersson, Hönö Hembageri 1959

En vinterbild

En sommar bild (ur Åkes vykortssamling)